

Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk

nr. 1, jaargang 6, januari 2006

Uitgave: 10 PBC's/PSO's. Redactie: Wim Keizer, tel. 023 – 5546387, e-mail wkeizer@soobbozh.nl

Van de redactie

Het jaar 2006 komt op stoom. De blindenbibliotheekvernieuwing gaat *interfereren* met de gewone bibliotheekvernieuwing: meer druk op de ketel. De Raad voor Cultuur voorziet daar *consequenties* van. De Raad voor Cultuur formuleert altijd heel voorzichtig, dus reken er maar op dat er dit jaar meer *nieuws* komt.

Wim Keizer
13 januari 2006

Blindenbibliotheken vechten integratie met OB-werk aan

Staatssecretaris Medy van der Laan van OCW heeft besloten het blindenbibliotheekwerk - dat tot nu toe grotendeels door OCW wordt bekostigd - met ingang van 1 januari 2007 onder regie van het openbare bibliotheekwerk te plaatsen. De blindenbibliotheken zijn hier fel tegen. Er is een beroep op de Tweede Kamer gedaan om er *niet* mee in te stemmen.

Het voornemen van OCW betekent dat de rijksgelden (ca. € 13 miljoen) die met blindenbibliotheekwerk zijn gemeoid worden verlegd "naar partijen binnen het stelsel van openbare bibliotheken, op een wijze die maximaal recht doet aan het uitgangspunt van vraagsturing". Dit staat in een beleidsbrief aan de Tweede Kamer van 21 november 2005. Zie www.minocw.nl/actueel/P7.

De VOB heeft van OCW het verzoek gekregen een *operationeel plan* te maken. In de ledenvergadering van 8 december meldde Jan-Ewout van der Putten dat dit moet kunnen lukken voor 1 januari 2007.

Onomkeerbaar

De blindenbibliotheken willen wel meer samenwerking met het openbare bibliotheekwerk, maar hebben grote bezwaren tegen de

voorgenomen integratie. In een brief aan de Vaste Kamercommissie van OCW d.d. 12 december 2005 wijst de Stichting FNB (Federatie van Nederlandse Blindenbibliotheken) erop dat de vorm die OCW gekozen heeft "veranderingen zal teweegbrengen die zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de huidige bibliotheekvoorziening aan mensen met een leeshandicap in Nederland onomkeerbaar te niet zal doen. Een vorm die tevens een niet te overziene toename in de kosten teweeg zal brengen". Zie www.fnb.nl, onder Actueel. Naast de FNB (hoofdvestiging Grave) zijn in deze sector werkzaam de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienenden (CBB) te Ermelo, de Bibliotheek Le Sage ten Broek (LSB) te Nijmegen en de Nederlandse Luister en Braille Bibliotheek (NLBB) te Den Haag.

Bij de FNB werken 242 personen (160 fte).
Verdere gegevens (OCW, 2003):
CBB: 9 personen (7,5 fte) + 30 personen voor productie christelijke lectuur.
LSB: 10 personen (6,5 fte).
NLBB: 14 personen (10 fte).

Signalering problemen

De Raad voor Cultuur heeft de staatssecretaris op 1 december laten weten in het verleden "de noodzaak te hebben onderschreven tot een grondige herziening van het stelsel en de wens te hebben uitgesproken tot aansluiting van de blindenbibliotheken op het stelsel van openbare bibliotheken". Maar vervolgens zet de Raad een aantal kritische kanttekeningen bij het voornemen. Zo vindt de Raad het niet duidelijk op welke wijze de toekomstige subsidiestromen zullen verlopen en hoe de bijbehorende verantwoordelijkheden worden ingevuld.

De Raad wijst ook op de basisbibliotheekvorming en de gevolgen die deze kan hebben voor het blindenbibliotheekwerk. "Met het onderbrengen van het blindenbibliotheekwerk in het openbare bibliotheekstelsel vindt decentralisatie en spreiding van de dienstverlening plaats. Dit betekent dat de

verantwoordelijkheid voor het onderhouden en instandhouden van de bibliotheekvoorziening voor visueel gehandicapten en leesgehandicapten na 2008 bij de gemeenten ligt. Er zullen - tenminste op regionaal niveau - voldoende garanties moeten zijn voor een redelijk representatieve collectie, catalogi, hulpapparatuur, deskundigheid en dergelijke. Ook de fysieke bereikbaarheid en toegankelijkheid van bibliotheekgebouwen, die vrijwel uitsluitend op goedzienden zijn afgestemd, is hierbij van belang. Voorkomen moet worden dat de openbare bibliotheek op decentraal niveau slechts zal fungeren als een doorgeefluik van bestellingen en uitlevering van materialen in aangepaste leesvorm. Het is de vraag of de basisbibliotheken, die momenteel in het kader van het proces van bibliotheekvernieuwing worden gevormd, over voldoende middelen zullen beschikken om de dienstverlening aan deze (deels) nieuwe doelgroep volwaardig te realiseren".

De Raad verwacht dat het voornemen van de staatssecretaris *consequenties* zal hebben voor het verdere verloop van de bibliotheekvernieuwing en voor het VOB-beleidsplan dat de VOB moet opstellen in het kader van de Cultuurnota 2005-2008. Zie ook www.cultuur.nl.

Randvoorwaarden OCW

De VOB meldde op haar website de aan de beleidsbrief van OCW ontleende randvoorwaarden voor het door de VOB te maken operationele plan:

1. De aansturing van de voorziening ligt vanaf 1-1-2007 bij het openbare bibliotheekwerk. Dit geldt ook voor het opdrachtgeverschap van de productie.
2. Er is per 1-1-2007 één landelijk centraal loket bij een grote openbare bibliotheek voor die gebruikers die geen gebruik maken van de lokale dienstverlening. Dit loket vervangt de bestaande loketten voor de algemene lectuur.
3. Vanaf 1-1-2007 en zo mogelijk eerder is er een netwerk van servicepunten bij openbare bibliotheken waar de gebruikers terecht kunnen. Het operationele plan zal een voorstel bevatten voor de gefaseerde uitrol van het netwerk met het gewenste aantal punten en de omvang van het lokaal aan te bieden servicepakket.
4. Alle gebruikers van de dienstverlening zijn lid van een openbare bibliotheek.
5. De openbare bibliotheeksector bepaalt vraaggestuurd en op landelijk niveau de

samenstelling van de collectie. Deze collectie beantwoordt aan de gebruikelijke normen van pluriformiteit. De bestaande collectie van de blindenbibliotheken komt integraal beschikbaar voor de openbare bibliotheeksector.

6. De dienstverlening zal op adequate wijze moeten voorzien in de directe inbreng van gebruikers van de voorziening en monitoring van gegevens over het gebruik en waardering van de voorziening.
7. Er dient een nieuwe overeenkomst met de uitgevers te worden gemaakt.

Zie ook

www.debibliotheken.nl/content.jsp?objectid=5478&highlights=blindenbibliotheken)

Lang lopend dossier

De staatssecretaris meldt in haar brief dat de blindenbibliotheken momenteel ca. 25.000 personen bedienen. Aanbrengen van meer samenhang en efficiency in deze sector is al een lang lopend dossier. OCW stelt wel vast dat grote vooruitgang is geboekt op het gebied van concentratie en modernisering van de productie, reproductie, distributie en opslag van materialen in aangepaste leesvorm. De dienstverlening op gebied van audio-lectuur is overgegaan op cd-roms. Ook zijn er webdiensten ontwikkeld.

Maar daar staat tegenover dat de onderlinge verhoudingen tussen de blindenbibliotheken nog steeds moeizaam zijn. OCW is in het verleden direct betrokken geraakt bij de voorziening, maar zegt dat dit nooit als structureel bedoeld is. OCW vindt de directe betrokkenheid ongewenst en wil het blindenbibliotheekwerk "weer op gepaste afstand" brengen. Vastgesteld wordt ook dat de nagestreefde aansluiting bij het openbare bibliotheekwerk niet van de grond wil komen. "Het Kabinet heeft aanzienlijke intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld om het stelsel van openbare bibliotheken toe te rusten op de uitdagingen van het informatietijdperk. De operatie is in vol bedrijf en de eerste resultaten worden zichtbaar voor de gebruiker. Het zou voor zich moeten spreken dat ook mensen met een visuele handicap de vruchten kunnen plukken van deze kwaliteitsimpuls. Dat is echter niet het geval en daar is de huidige inrichting van het stelsel van blindenbibliotheken mede debet aan", aldus de staatssecretaris.

Nieuwe doelgroepen

In de OCW-brief wordt ook gemeld dat er nieuwe groepen komen met belangstelling

voor luisterproducten, zoals dyslectici. OCW vraagt zich echter af of deze wel op dezelfde wijze als blinden en slechtzienden aanspraak moeten kunnen maken op gesubsidieerde dienstverlening. Een andere ontwikkeling is de opkomst van het commerciële luisterboek voor een breed publiek. Dat zal gevolgen hebben voor de vraag wanneer voor een doelgroep als blinden en slechtzienden een product speciaal gemaakt moet worden en wanneer het gewoon gekocht kan worden ("make or buy-keuzes").

"In zijn huidige inrichting zal het stelsel van blindenbibliotheken niet in staat zijn deze uitdagingen slagvaardig op te pakken. Belangrijker echter is de constatering dat de blindenbibliotheken ook niet het juiste instrument daartoe vormen. De ordening die ooit logisch was - een eigen bibliotheekvoorziening met eigen producten voor een in omvang afgebakende doelgroep - is achterhaald. Dat blijkt onmiskenbaar uit de belangstelling van nieuwe en steeds bredere doelgroepen voor luisterboeken". En: "Integratie van de dienstverlening van de blindenbibliotheken in het stelsel van openbare bibliotheken is niet langer een wenselijkheid, maar een noodzaak".

Overgang financiën

De staatssecretaris handhaaft in 2006 de bestaande subsidies op het niveau van 2005. Voor 2007 en 2008 zullen de instellingen *vanuit het openbare bibliotheekwerk* een financiële garantie van 90% van de subsidie van 2005 krijgen voor hun activiteiten op het terrein van loket en productie. Daarmee kunnen ze zich voorbereiden op de situatie in 2009, "wanneer ze voor hun productie-activiteiten toeleveranciers van het openbare bibliotheekstelsel zullen zijn op een in beginsel open markt".

Versplintering en afbraak

De FNB zegt in haar brief aan de Vaste Kamercommissie dat gevolgen van het besluit zijn versplintering van productie, onderzoek en ontwikkeling, afbraak van zorgvuldig opgebouwde expertise en het teniet doen van miljoenen aan investeringen met overheids geld. De FNB mist ook een visie die rekening houdt met de wensen van de gebruikers.

"De beleidsbrief gaat uit van een opgelegde organisatievorm vanaf de tekentafel bedacht, zonder het benutten van de deskundigheid uit de vigerende organisaties, de doelgroepen zelf en aanbevelingen uit

onderzoeken". Er wordt op gewezen dat blinden of slechtzienden er voor een gesproken tijdschrift niet meer voor kunnen kiezen gebruik te maken van een abonnement zoals de FNB al decennia lang aanbiedt. In plaats daarvan moeten ze naar de openbare bibliotheek, ondanks hun fysieke beperking.

Niet voorziene effecten

De FNB noemt verder een hele reeks niet voorziene effecten, zoals verschraving van het aanbod. Veel van de productie van aangepaste lectuur komt tot stand met behulp van vrijwilligers en dat kan niet meer bij commercieel opereren in de vrije markt. De FNB meent ook dat Nederland met de maatregel 10 jaar terugvalt in ontwikkeling. "Nederland staat in de internationale top als innovatie- en kennisland voor toegankelijke lectuur voor alle burgers met een lees-handicap".

Geen expertise bij OB-en

Wat de openbare bibliotheken als zodanig betreft, zegt de FNB dat deze geen expertise, ervaring en opgeleid personeel hebben voor het bedienen van de betrokken doelgroep. Ook wordt er op gewezen dat veel openbare bibliotheken moeten bezuinigen. De FNB zegt al veel zelf aan samenwerking te doen (zoals initiëren van pilots om gesproken boeken via de openbare bibliotheken te verspreiden), juist omdat de plannen van de VOB op dit gebied niet van de grond kwamen.

Er wordt een dringend beroep op de Kamercommissie gedaan om *niet* akkoord te gaan met de plannen.

Stand operationeel plan

De VOB gaf nog geen reactie op de vraag of er al gewerkt wordt aan een operationeel plan.

De heer Maarten Verboom, adjunct-directeur van de FNB, meldde desgevraagd: "FNB is de organisatie die de collectie en de systemen voor klantenregistratie, opslag en uitleen in bezit heeft, de regeling met het NUV heeft en de licenties voor het omzetten en aan openbare bibliotheken verkopen van aangepaste boeken aanvraagt en in bezit heeft. Het bevreedt ons daarom des te meer dat FNB tot op heden door zowel VOB als het ministerie van OCW nog in het geheel

niet is geraadpleegd, over de op te stellen plannen.

Op de vraag of al bekend is welke grote openbare bibliotheek de centrale loketfunctie zou moeten krijgen, antwoordde hij: "FNB is op dit moment al het centrale loket voor aangepaste lectuur voor mensen met een leeshandicap. Alle producten en diensten zijn bij FNB verkrijgbaar. Ook hier is wederom nog geen enkel contact geweest met FNB door de VOB of het ministerie".

Commentaar

Blindenbibliotheek- vernieuwing

Het voornemen van OCW om het blindenbibliotheekwerk snel te integreren in het openbare bibliotheekwerk heeft alle ingrediënten in zich om tot veel *complicaties* te leiden.

- De blindenbibliotheeken willen niet.
- De vraag is of het openbare bibliotheekwerk er al aan toe is. De basisbibliotheekvorming is nog lang niet klaar en was, zoals ik meermalen heb betoogd, uit oogpunt van doelmatigheid een slecht idee. De meeste PBC's worden verzwakt, maar daar komen in veel gevallen geen grotere, sterkere bibliotheken voor terug. Daar lijkt OCW *blind* voor te zijn en de VOB had en heeft er *geen oog* voor. De Raad voor Cultuur wel. Die bepleit garanties voor de dienstverlening op *regionaal niveau*, maar wie gaat/gaan dat doen, met welke gelden?
- De VOB komt nog meer tussen hamer (OCW) en aambeeld (leden) te zitten.

WK

Gesignaleerd

"Complexiteit komt voort uit reguleringsdrang; OCW klassiek voorbeeld"

"Als de wereld complexer wordt, dan is dat vooral omdat wij dat over onszelf afroepen". Dat stelt de econoom Arjen van Witteloostuijn in een gesprek met de Staatscourant over complexiteit. De Staatscourant publiceerde op 2, 3 en 4 januari een korte serie over dit onderwerp.

In het nummer van 2 januari is Van Witteloostuijn, o.m. hoogleraar International Economics & Business aan de Rijksuniversiteit te Groningen en lid van de Raad van Economische Adviseurs (REA), aan het woord.

Moeite met uitspraken

Op de vraag of de wereld inderdaad complexer wordt, antwoordt hij: "Ik heb moeite met dat soort uitspraken. Mensen hebben nu eenmaal de neiging hun eigen tijd de meest dynamische en complexe ooit te vinden. Maar het is de vraag of deze tijd echt wel zo veel complexer is als bijvoorbeeld het begin van de twintigste eeuw. Of toen het Romeinse rijk in elkaar stortte. Wel kan gezegd worden dat Westerse samenlevingen een soort levenscyclus hebben. Dat heeft als gevolg dat ze het zichzelf op den duur moeilijk gaan maken, omdat er een neiging is alles steeds verder te reguleren. En daarmee wordt iets dat helemaal niet complex hoeft te zijn juist complex gemaakt".

Beleid maken

Op de vraag of daar redenen voor zijn aan te wijzen, antwoordt de geïnterviewde: "Dat is deels psychologisch, deels hoort het ook bij het systeem. Het klassieke voorbeeld is in Nederland te vinden bij het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Daar zitten achthonderd beleidsambtenaren. Die komen 's ochtends binnen en gaan beleid maken, ook al vraagt niemand er om. En als er nieuw beleid is, heb je ambtenaren nodig om dat beleid te verfijnen. Vervolgens breidt het ambtenarenapparaat uit, enzovoorts. Dit proces is moeilijk te controleren, wat dat betreft roepen we de problemen over onszelf af. Zonder radicale maatregelen is daar niets aan te doen".

Flevoland: voorlopig twee BB'en en een bureautje

Vijf van de zes Flevolandse bibliotheken gaan in 2006 een basisbibliotheek vormen. Het betreft Emmeloord (gemeente Noord-oostpolder), Urk, Dronten, Lelystad en Zeewolde (samen 190.850 inwoners). Almere (175.000 inwoners) blijft buiten dit samengaan en noemt zich al basisbibliotheek.

Kwartiermaker

Vanaf februari zal er een stichting zijn om de nieuwe basisbibliotheek vorm te geven. Er is een Raad van Toezicht (in oprichting) gevormd uit de besturen van de 5 bibliotheken, met een onafhankelijk voorzitter. Er liggen al documenten zoals een bedrijfsplan, statuten, een sociaal plan en een fusiedocument.

Eén van de eerste taken van de RvT zal zijn het aanstellen van een *kwartiermaker* voor de nieuwe basisbibliotheek. Deze zal gezocht worden in de kring van zittende directeuren. De werving zal in februari/maart plaatsvinden. De provincie zegt dat in de loop van 2006 alle taken van de bestaande bibliotheken zullen worden overgedragen aan de nieuwe stichting.

SFB

Zoals in de vorige Nieuwsbrief werd vermeld, worden de twee basisbibliotheken ondersteund door het Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken (SFB). Het SFB ontvangt € 792.000 subsidie van de provincie, voornamelijk bestemd voor ICT. Als interim-directeur voor het SFB is benoemd mevrouw **Stella Meulenbelt** van bureau BMC. Zij zal in elk geval tot de zomer als zodanig werkzaam zijn, als opvolger van Oeds Westerhof (ook van BMC).

Overgangsfase

De provincie meldt dat het nieuwe SFB niet als PSO mag worden gekenmerkt. Flevoland kende geen PBC en zal ook geen PSO kennen. Het SFB wordt door de provincie gezien als een instelling die nodig is voor een overgangsfase. De provincie verstrekt subsidie voor de periode 2006-2008. Na 2008 wordt bekeken of er voor Flevoland *andere opties* zijn.

De meest voor de hand liggende andere optie - gegeven het feit dat er *nu eenmaal* een provincie Flevoland bestaat - is volgens betrokkenen: één Basisbibliotheek Flevoland (thans 365.850 inwoners). Maar omdat Almere (Randstad) een heel andere oriëntatie, dynamiek en ontwikkeling kent dan de veel meer op Gelderland en Overijssel georiënteerde rest van Flevoland, doet deze provincie het *voorlopig* met twee basisbibliotheken en een bureautje dat geen PSO mag heten.

Drents Netwerk Bibliotheken

De provincie Drenthe is akkoord gegaan met de vorming van een Drents bibliotheek-netwerk, op basis van een advies van bureau BMC. Het "Drents Netwerk Bibliotheken" krijgt de vorm van een stichting. Lid van het netwerk worden de twaalf Drentse bibliotheken.

Tien van de twaalf Drentse bibliotheken (inclusief Emmen met 108.500 inwoners) hebben hun werkgeverschap aan de PBC Drenthe uitbesteed. Zij hebben geen plannen daar verandering in aan te brengen Alleen Assen (62.500 inwoners) en Hoogeveen (53.500 inwoners) zijn zelfstandig werkgever. Aan de PSO is de rol van adviseur van het netwerk toegedacht.

Als uitgangspunt voor een optimale structuur voor de samenwerkende bibliotheken worden twee criteria gezien:

- Autonomoem en vraaggestuurd werken vanuit lokale basisbibliotheken;
- Gebruikmaken van schaalvoordelen en van een efficiënte Provinciale Steunorganisatie (PSO).

Het model kan volgens het advies alleen werken als er bij de PSO een scheiding wordt aangebracht tussen servicetaken en werkgeversverantwoordelijkheid.

Voor bibliotheken, netwerk en PSO wordt de volgende taakverdeling gezien:

- De *basisbibliotheek* bepaalt in overleg met de gemeente het lokale beleid, levert front-office-diensten, zorgt waar mogelijk voor horizontale samenwerking met andere lokale voorzieningen en draagt zorg voor een vraaggericht, kwalitatief hoogstaand aanbod.
- Het *Drents Netwerk Bibliotheken* is, naar vorm en inhoud, niet vrijblijvend. Alle basisbibliotheken maken er deel van uit en geven in die gezamenlijkheid inhoud aan het provinciale en gemeentelijke bibliotheekbeleid. Het netwerk bevordert het vraaggericht werken, de efficiency, de kwaliteit en de spreiding van voorzieningen. Het netwerk fungeert als opdrachtgever van de PSO.
- De *PSO* ontwikkelt in overleg met de provincie en met het netwerk beleid, stelt zich dienstverlenend op jegens basisbibliotheken, netwerk en derden en levert facilitaire diensten en back-office-diensten, op basis van overeenkomsten, deels met subsidie van de provincie.

Het advies gaat er van uit dat de vertegenwoordiger (adviseur) van de PSO in

het Drentse netwerk niet degene is die een rechtstreeks directievoerende taak heeft voor de 10 bibliotheken waarvoor de PSO de werkgeversfunctie vervult.

Het advies bepleit voor het netwerk een klein dagelijks bestuur dat het beleid van het netwerk voorbereidt en laat uitvoeren.

Alphen-Chaam naar Theek 5

Het bestuur van de bibliotheek in het Noord-Brabantse Alphen-Chaam wil aansluiting bij het bibliotheekcluster Theek 5, dat per 1 januari 2005 gevormd is uit de bibliotheken van Dongen, Drimmelen, Geertruidenberg, Gilze en Rijen en Oosterhout.

Beide organisaties streven naar een fusie per 1 juli 2006. De naam Theek 5 zal ondanks het feit dat er een zesde bibliotheek bij komt gehandhaafd blijven. De gemeente Alphen-Chaam ondersteunt het beleid van het bibliotheekbestuur.

Als Alphen-Chaam toetreedt, ontstaat er tussen Breda en Tilburg (OBT -Midden-Brabant) een langgerekte theek die zich om Breda heen uitstrekt van het noorden van de provincie (Geertruidenberg, Drimmelen) tot aan de Belgische grens (Alphen-Chaam).

Alphen-Chaam was, samen met Baarle-Nassau, betrokken bij het idee van een *grensoverschrijdend* cluster BeNeBib (de Nederlandse gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau en de Belgische gemeenten Ravels, Rijkevorsel, Merksplas en Hoogstraten). Een woordvoerder van Bibliotheek Baarle-Nassau liet weten dat er zonder Alphen-Chaam gewoon verder wordt gepraat met de Belgische bibliotheken, overigens vooralsnog niet over fusie maar over gezamenlijke projecten.

Nog geen Basisbibliotheek Zuid-Holland Zuidoost

De komst van de *grootste* nieuwe basisbibliotheek in Nederland, Zuid-Holland Zuidoost (496.500 inwoners), zal nog even op zich moeten laten wachten.

Met steun van Boer & Croon is en wordt er gewerkt aan een Basisbibliotheek Zuid-Holland Zuidoost, een gebied dat 17

gemeenten omvat. 12 daarvan hebben de directievoering en het werkgeverschap uitbesteed aan ProBiblio, 5 ervan zijn "zelfstandig", te weten Dordrecht (119.000 inwoners), Alblasserdam (18.000), Zwijndrecht (45.000), Ridderkerk (45.000) en Gorinchem (34.000).

Deze 5 hebben de betrokken stuurgroep laten weten graag te zien dat *eerst* de 12 voormalig bij ProBiblio "aangesloten bibliotheken" onderling gaan fuseren, waarna zij dan per 1 januari 2008 kunnen volgen.

Nieuwe directeuren PSO's

ProBiblio en de Zeeuwse Bibliotheek hebben nieuwe directeuren.

Bij ProBiblio is per 1 januari **Anne Rube** begonnen. Zij is afkomstig uit de uitgeverwereld en werkte laatstelijk bij PCM Uitgevers, als senior manager Innovatie en Strategie. Zij volgt Bart Drenth op, die tot taak had ProBiblio te reorganiseren. Bart Drenth werkt bij Berenschot.

Bij de Zeeuwse Bibliotheek begint **Ton Brandenburg**. Hij was directeur van het Residentie Orkest in Den Haag en daarvoor werkzaam bij de Raad voor Cultuur, het museum Meermannano-Westreenianum en in het Zeeuwse onderwijs. Hij volgt Truus Huisman op.

Jellie Tiemersma blijft nog een jaar interim-directeur bij Bibliotheekservice Fryslân.

Cubiss (v/h PBC Noord-Brabant) stelde **Paul van Royen** aan als interim-directeur. Paul werkte tot 1 januari voor BMC, maar is voor zichzelf begonnen. Hij volgde bij Cubiss Theo de Koning op.

Ria de Herder nam 15 december officieel afscheid van de PBC Drenthe, maar blijft daar nog als interim-directeur tot er een opvolger is gevonden.

Colofon

De Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk is een uitgave van de volgende 10 organisaties: Biblionet Groningen, Bibliotheekservice Fryslân, PBC Drenthe, Overijsselse Bibliotheekdienst, Biblioservice Gelderland, PBC Utrecht, ProBiblio (PSO voor Noord- en Zuid-Holland), Zeeuwse Bibliotheek, Cubiss (v/h PBC Noord-Brabant) en Bibliotheekhuis Limburg.

De relatie tussen deze 10 organisaties en de redacteur is geregeld in een redactiestatuut.